

Łomża, dn. 13.03.2013r.

**PREZYDENT
MIASTA ŁOMŻA**

STM.0003.6.2013

**RADA MIEJSKA
ŁOMŻY**

Zgodnie z przyjętym Planem Pracy Rady Miejskiej Łomży na 2013 rok w załączeniu przesyłam "Analizę Funkcjonowania Straży Miejskiej Łomży" do wykorzystania w pracach Rady.

PREZYDENT MIASTA

Mieczysław Leon Czerniawski

**KOMENDANT
STRĄŻY MIEJSKIEJ ŁOMŻY**

mgr Bogdan Kurkowski

13.03.2013

ANALIZA FUNKCJONOWANIA STRAŻY MIEJSKIEJ ŁOMŻY

Łomżyńską Straż Miejską utworzono w oparciu o Uchwałę nr 95/XIV Rady Miejskiej Łomży z dnia 26 czerwca 1991 roku w sprawie utworzenia Straży Miejskiej. Podstawy prawne określały wówczas Ustawa o Samorządzie Terytorialnym i Ustawa o Policji a zakres działalności i organizację oraz strukturę zawarto w Statucie Straży Miejskiej. Formalnie straż rozpoczęła pracę z dniem 15 września 1991 roku z założeniem, że zatrudnionych będzie od 15 do 40 pracowników.

W okresie dotychczasowego funkcjonowania w straży nie pracowało więcej niż 14 osób i jest to także obecny stan zatrudnienia.

Zmiany istotne dla działalności straży miały miejsce pod koniec lat dziewięćdziesiątych po wprowadzeniu Ustawy o Strażach Gminnych (Miejskich) z dnia 29 sierpnia 1997 roku. Ujednolicone zostały zasady przeszkolenia strażników, umundurowania i wyposażenia, wprowadzono podstawowe uprawnienia, zadania i sposoby funkcjonowania oraz nadzoru merytorycznego. W Łomży straż pozostała nadal w strukturze organizacyjnej Urzędu Miasta, z odrębnością w zakresie planowania i realizacji zadań, przy zachowaniu czynności wspólnych z innymi komórkami i jednostkami miejskimi i stałymi działaniami w ramach funkcjonowania Urzędu. Stałą obsadę stanowiła kadra 10 strażników i jednej osoby w ramach obsługi administracyjnej w praktyce do 2008 roku, kiedy to obsadę kadrową zwiększono o 3 dodatkowe etaty strażników.

W 2007 roku opracowane zostały *"Założenia zmian i rozwoju Straży Miejskiej Łomży na lata 2007-2010"*, w których przyjęto jako uzasadnione wprowadzenie zmian pozwalających na szersze wykorzystanie uprawnień straży w działaniach na rzecz poprawy bezpieczeństwa w mieście. Przyjęto konieczność systemowych i stałych rozwiązań organizacyjnych z wydłużeniem czasu pracy we wszystkie dni tygodnia minimum od 6:00 do 22:00. Zmiany uwzględniały potrzebę doposażenia straży i zwiększenia obsady etatowej do 15 strażników i jednego pracownika cywilnego w 2008 roku oraz do końca 2010 roku do 20 etatów strażników i dwóch etatów cywilnych.

Podstawową przesłanką uzasadniającą potrzebę zmian ilościowych w strukturze Straży Miejskiej była przewidywana konieczność zachowania sprawności i efektywności przy stale rosnącym katalogu oczekiwań kierowanych do tej jednostki.

W założeniach zmiany miały doprowadzić do:

- **wprowadzenia stałych, własnych, dwuzmianowych służb patrolowo - interwencyjnych** przez cały tydzień, zabezpieczając godziny 6:00 – 22:00,
 - **zwiększenia udziału we wspólnych służbach patrolowych z policjantami**, przy czym istotą tych służb miała być również stała, dwuzmianowa obsada, gdzie zadania ukierunkowane byłyby na wykorzystanie systemu monitoringu miasta w zależności od potencjalnego zagrożenia,
 - **wydzielenia zespołu specjalistów w zakresie działań ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym** z przewidywaniem, że w najbliższych latach sytuacja w tym zakresie nie ulegnie istotnej poprawie, nadal istnieć będzie zagrożenie w szeroko rozumianym obszarze związanym z ruchem drogowym (brak dostatecznej ilości miejsc parkingowych, przekraczanie dozwolonej prędkości jazdy, niestosowanie się do znaków normujących zasady poruszania się i parkowania w obrębie miasta, niszczenia infrastruktury komunalnej i wspólnotowej – spółdzielczej, dopuszczonej do użytku publicznego itp.) i założeniu, że nie zwiększy się zapewne liczba policjantów działających na drogach a posiadany sprzęt i stosowne zabezpieczenia techniczne pozostaną z braku możliwości obsługi wykorzystywane doraźnie,
 - **zapewnienia stałości obsady kadrowej w sytuacji możliwych ograniczeń w realizacji zadań przez wszystkich strażników** (wiek i posiadane predyspozycje), możliwości podjęcia własnych, planowych działań prewencyjnych np. edukacyjnych w szkołach i przedszkolach (w większości to policjanci są wiodącymi w podejmowaniu działań edukacyjno-prewencyjnych, straż włącza się jedynie do takich działań, możliwe jest natomiast objęcie pewnych obszarów systemem prewencji własnej szczególnie tych istotnych z punktu widzenia samorządu),
 - **zorganizowania systemu doskonalenia zawodowego we własnym zakresie**, podział miasta na rejony odpowiedzialności za efektywność działań prewencyjnych,
 - **zapewnienia dochodów z tytułu postępowań mandatowych** przy szerszym zakresie ujawniania wykroczeń, ustalania maksymalnej ilości patroli, także dla oddziaływania prewencyjnego,
 - **poprawy warunków obsługi mieszkańców**, stworzenie możliwości stałego kontaktu interesantów z jednostką i bieżącego zlecenia zadań doraźnych, interwencyjnych, ciągłości pracy zarówno administracyjnej jak i w ramach nadzoru w godzinach pełnionej służby od 6:00 do 22:00 we wszystkie dni tygodnia,
 - **wdrożenia działań przygotowujących do ewentualnego przejęcia obsługi monitoringu wizyjnego miasta i stworzenia w perspektywie całodobowej służby dyżurnej bez ponoszenia dodatkowych nakładów** (stwarza to też możliwość pełnego wykorzystania kadry i niezależnie od wieku, zmiana stanowisk adekwatnie do możliwości, potrzeb i bez zwiększania wydatków przy równoczesnym zapewnieniu pracownikom warunków do identyfikowania się z miejscem pracy także w perspektywie wielku przedemerytalnego, wykorzystanie doświadczenia pracowników).
- Pozwoliło by to także na zachowanie możliwości wykorzystania obsługi monitoringu do pełnienia roli dyspozytora dla służb patrolowych własnych i łączonych z policjantami, jak również do rejestrowania przypadków podlegających postępowaniu w sprawach o wykroczenia na podstawie obrazu rejestrującego konkretne wykroczenie będące w zainteresowaniu straży (obecnie tego rodzaju wykroczenia praktycznie pozostają poza represją i często z braku służby bez właściwej bieżącej reakcji).

- **poprawy wizerunku jednostki**, zwiększenia społecznej akceptacji dla działań strażników doprowadzenia do stanu, że działania będą w większym stopniu rozwiązaniami systemowymi a nie doraźnymi, zaś zwiększenie liczby pracowników i doposażenie straży pozwalać będzie na kształtowanie wysokiego poziomu skuteczności, wprowadzenia stałych rozwiązań i procedur szybkości reakcji i skuteczniejszego zwalczania patologii z ograniczaniem przypadków negowania niektórych działań strażników.

Ponieważ nie udało się zrealizować zakładanego zwiększenia obsady etatowej, organizację pracy, stałe i doraźne rozwiązania w działalności straży dostosowano do ustalonych faktycznie możliwości, dokonując zmian adekwatnych do istniejących potrzeb w latach 2008-2012. Ustalono priorytety z możliwością dostosowywania działań dla ich realizacji w poszczególnych latach.

STRAŻ MIEJSKA ŁOMŻY OBECNIE

W obecnej strukturze zatrudnienia jednostka funkcjonuje od końca 2008 roku, kiedy stan zatrudnienia zwiększono o 3 etaty strażnicze, tj. do 13 strażników i jednej osoby na etacie cywilnym. Z zatrudnionych osób 4 strażników pracuje w straży od ponad 20 lat, 4 ponad piętnaście, 3 osoby ponad 5 lat a 3 strażników pracuje niespełna 5 lat. Z zatrudnionych osób 4 legitymuje się wyższym wykształceniem magisterskim i studiami podyplomowymi, 2 osoby wykształceniem wyższym, 1 osoba kontynuuje studia a pozostałe 7 osób posiada wykształcenie średnie. Wszyscy posiadają ustawowo wymagane przeszkolenia, uprawnienia niezbędne w realizacji zadań i stosowne orzeczenia o zdolności do pracy w straży.

Straż dysponuje:

- dwoma pojazdami oznakowanymi, spełniającymi wymogi samochodów uprzywilejowanych, bez miejsc do przewozu osób nietrzeźwych i niebezpiecznych – ujętych lub zatrzymanych:
 - KIA Soul 1.6 D z 2009 roku
 - PEUGEOT Partner 1.6. D z 2008 roku
- fotoradarem typu FOTORAPID z 2004 roku
- dwoma radiostacjami przewoźnymi i stacją bazową
- 7 sztukami radiotelefonów przenośnych
- 2 zestawami do blokowania kół pojazdów
- 4 zestawami komputerowymi z oprogramowaniem w niezbędnym zakresie, kopiarką, faxem, dwoma drukarkami
- dostępem do bazy danych systemu Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców

Strażnicy korzystają z dostatecznego wyposażenia osobistego: /6 latarek, 2 aparaty fotograficzne, 2 telefony komórkowe w radiowozach/ oraz ze środków przymusu bezpośredniego: /pałki TONFA, kajdanki, gaz obeszczadniający/ i umundurowania zgodnego z wymogami określonymi w stosownym rozporządzeniu.

Roczne nakłady budżetowe związane z utrzymaniem Straży Miejskiej zawierają się w kosztach pracowniczych – płac i pochodnych uśrednionych dla zatrudnienia w Urzędzie Miejskim oraz w kosztach bieżącego funkcjonowania w wydzielonym budżecie z wykonaniem w latach 2008 - 2012 : 2008 – 48.800 zł; 2009 – 44.364 zł; 2010 – 57.621 zł; 2011 – 47.303 zł; 2012 – 56.746 zł

Szereg ostatnich lat straż korzysta z pomieszczeń tymczasowych w Hali Targowej i dotychczas nie udało się rozwiązać problemu stałej i właściwej siedziby dla tej jednostki.

ZAKRES DZIAŁANIA

W ostatnich latach dokonano szeregu zmian w przepisach normujących działalność Straży Gminnych. Najistotniejszymi były zmiany w Ustawie o strażach wprowadzone w 2010 roku i dalej regulowane aktami wykonawczymi i poprawkami w innych przepisach w 2011 roku.

Uzupełniano zadania, uprawnienia, doprecyzowano formy nadzoru, wymogi w zakresie szkoleń, ewidencji i dokumentacji, zasad współpracy i współdziałania z Policją oraz doprecyzowano formy organizacyjne oddziałów Straży pozostawiając jako wyjątek możliwość działania w strukturach Urzędów Miast i Gmin, jak też tworzenia straży wspólnych dla dwóch lub więcej gmin.

Wszystkie normowane zmiany przeprowadzono także w naszej jednostce często przewidując ich wprowadzenie na podstawie projektów i zapowiadanych zmian w przepisach.

Podstawowe zadania:

- ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych,
- czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego – w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym,
- współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń,
- zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przez dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów, do momentu przybycia właściwych służb, a także ustalenie, w miarę możliwości, świadków zdarzenia,
- ochrona obiektów komunalnych i urzędów użyteczności publicznej,
- współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych,
- doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorszenia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób,
- informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi,
- konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb gminy.

Podstawowe uprawnienia:

- obserwowanie i rejestrowanie przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych w przypadku, gdy czynności te są niezbędne do wykonywania zadań oraz w celu:
 - utrwalania dowodów popełnienia przestępstwa lub wykroczenia,
 - przeciwdziałania przypadkom naruszania spokoju i porządku w miejscach publicznych,
 - ochrony obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej.
- przetwarzanie danych osobowych z wyłączeniem ujawniania pochodzenia, rasy, poglądów politycznych i przekonań religijnych, przynależności wyznaniowej, jak również danych o zdrowiu, w tym nałogach
- korzystanie z rejestrów, ewidencji i zbiorów na zasadach określonych w przepisach
- udzielanie pouczeń, zwracanie uwagi, ostrzeganie lub stosowanie innych środków oddziaływania wychowawczego,
- legitymowanie osób w uzasadnionych przypadkach w celu ustalenia ich tożsamości,
- ujęcie osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia i niezwłocznego doprowadzenia do najbliższej jednostki Policji,
- dokonywanie kontroli osobistej, przeglądania zawartości podręcznych bagaży osoby:
 - w przypadku istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary,
 - w związku z wykonywaniem czynności ujęcia osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia,
 - w związku z wykonywaniem czynności doprowadzania osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorznięcia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że osoba, wobec której czynności te są podejmowane, posiada przy sobie niebezpieczne przedmioty dla życia lub zdrowia ludzkiego
- nakładanie grzywien w postępowaniu mandatowym za wykroczenia określone w trybie przewidzianym przepisami o postępowaniu w sprawach o wykroczenia,
- dokonywanie czynności wyjaśniających, kierowanie wniosków o ukaranie do sądu, oskarżenia przed sądem i wnoszenie środków odwoławczych – w trybie i zakresie określonych w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia,
- usuwanie pojazdów i ich unieruchamianie przez blokowanie kół w przypadkach, zakresie i trybie określonych w przepisach o ruchu drogowym,
- wydawanie poleceń,
- żądanie niezbędnej pomocy od instytucji państwowych i samorządowych,
- zwracanie się w nagłych przypadkach o pomoc do jednostek gospodarczych, prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej oraz organizacji społecznych jak również do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy na zasadach określonych w ustawach.

W oparciu o zmiany przepisów w początku 2012 roku Zarządzeniem Prezydenta Miasta wprowadzony został nowy Regulamin Straży Miejskiej, precyzujący jednoznacznie elastyczny system pracy zmianowej strażników /możliwość pracy w systemie zmian 8, 10 lub 12 godzinnym we wszystkie dni tygodnia z trzymiesięcznym rozliczeniem godzinowym/ oraz ustalając strukturę organizacyjną z precyzyjnym podziałem czynności, ograniczającym do niezbędnego minimum potrzebę pracy dokumentacyjno-biurowej strażników.

Obecna struktura uwzględnia:

- **Zespół ds wykroczeń:**
1 stanowisko strażnicze oskarżyciela publicznego, obsługi fotoradaru i prowadzenie postępowań w sprawach o wykroczenia
- **Zespół ds prewencji:**
5 strażników Rejonu – odpowiedzialność za przydzielony rejon miasta
5 strażników Patrolowo – Interwencyjnych
- Samodzielne Stanowisko Administracyjne - wykonywanie czynności administracyjno-biurowych, prowadzenie ewidencji, rejestrów, obsługa interesantów, przyjmowanie zgłoszeń o interwencję
- Komendanta i Zastępcę Komendanta

Organizacja pracy opiera się o roczne planowanie działań z określeniem podstawowych i głównych celów, formułowanych na podstawie ocen i analiz własnych, wniosków, uwag i zgłoszeń przedstawicieli samorządu i wspólnot mieszkańców oraz tendencji i prognoz płynących z opracowań policyjnych dotyczących sytuacji w sferze bezpieczeństwa w naszym mieście.

Ponieważ do 2008 roku praca straży opierała się głównie na działaniach skupionych w godzinach 7:30–15:30 od poniedziałku do piątku, najważniejszym stało się systemowe wdrożenie ciągłości pracy w czasie 6:00–22:00, w możliwie intensywnej liczbie działań w dniach roboczych oraz doraźne w soboty, święta i dni wolne od pracy.

Posiadane zasoby kadrowe ograniczają możliwości stałych rozwiązań pracy z dyżurnymi odbierającymi zgłoszenia i koordynującymi pracę. Rolę tę przejmują Komendant lub Zastępca Komendanta w godzinach pracy, wykonując jednocześnie funkcje kontrolno – nadzorcze i inne będące zadaniami stałymi.

Dyslokacja czasowa w terenie patroli strażników planowana jest z dekadowym wyprzedzeniem i korygowana w zależności od bieżących potrzeb. Niezbędne, stałe minimum to trzy patrole z ciągłością pracy od 6:00 do 22:00, uzupełniane strażnikami w rejonach, patrolami pieszymi i służbami łączonymi z policjantami.

Zadania obejmują czynności stałe z pracownikami Urzędu i jednostek miejskich, funkcje ochronne i powtarzalne sprawdzenia, ustalone działania we współpracy z administracjami osiedli, służb i inspekcji, jak też realizację czynności typowo prewencyjnych w określonym miejscu i czasie. Istotne znaczenie mają również zlecane zadania doraźne, formułowane na podstawie jednorazowych telefonicznych zgłoszeń o interwencję, wpływających wniosków kierowników jednostek funkcjonujących w mieście o potencjalnych zagrożeniach, występujących nieprawidłowościach i zwyczajnych próśb o obecność patroli np. w okolicach szkół,

placów zabaw itp. Coraz częściej odbierane są też zgłoszenia i pisma drogą mailową. Strażnicy świadczą pomoc przy planach oznakowań ulic i dojazdów, zmianach i egzekwowaniu wdrożonych zmian.

ZESTAWIENIE DZIAŁAŃ I ICH WYNIK

DZIAŁANIA STAŁE I DORAŻNE STRAŻNIKÓW

Lp	DZIAŁANIA STRAŻNIKÓW	2012	2011	2010	2009	2008
1	Kontrole placówek oświatowo-wychowawczych	2053	1871	1173	1027	615
2	Sprawdzenia miejsc przebywania osób bezdomnych	1125	1092	924	670	376
3	Kontrole miejsc uznawanych za stwarzające zagrożenie przestępczością i wykroczeniami	4316	4119	2634	1741	620
4	Kontrole miejsc sprzedaży i podawania alkoholu	310	283	178	258	171
5	Kontrole nieruchomości, posesji i klatek schodowych, miejsc gromadzenia się młodzieży	2148	2706	259	893	900
6	Kontrole targowisk, parków miejskich, plaży	1377	3344	1103	1720	752
7	Kontrole sposobu trzymania zwierząt	62	391	247	271	229
8	Kontrole miejsc przebywania bezpańskich psów	116	234	127	178	-
9	Doprowadzenie osób nietrzeźwych do miejsc zamieszkania i policyjnej izby zatrzymań, usunięcie z miejsc publicznych	136	153	79	39	22
10	Ujawnienie przypadków przestępstw/ przekazanie Policji ujętych sprawców	3/2	3/4	7/11	9	7/4
11	Zabezpieczenie miejsc zdarzeń, wypadków budowlanych, awarie wodno-kanalizacyjne	46	25	69	52	49
12	Konwoje wartości pieniężnych i przedmiotów podlegających ochronie na potrzeby Urzędu Miasta, MOPS i Strefy Płatnego Parkowania	606	502	503	418	680
13	Zabezpieczenie imprez o charakterze masowym, imprez kulturalno - rozrywkowych, uroczystości i imprez sportowych, uroczystości religijnych i innych	25	37	27	19	-
14	Akcje obejmujące działania mające na celu rozwiązywanie problemów w określonym czasie i miejscu	6	11	8	22	13
15	Zgłoszenia braku rejestracji psów	18	17	9	9	19
16	Wydanie opinii związanych z lokalizacją punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych	91	108	73	114	171
17	Odłowione bezpańskie psy po ujawnieniu lub sprawdzeniu zgłoszenia	240	241	244	-	-
18	Kontrole placówek handlowych	304	251	146	-	-
19	Zlecenia uporządkowania nieruchomości	209	282	336	-	-
20	Zlecenia usunięcia nielegalnych reklam	19	18	9	-	-
21	Zgłoszenia konieczności wymiany oznakowania	7	18	15	-	-

NAJCZĘŚCIEJ NOTOWANE GRUPY WYKROCZEŃ

Rodzaje wykroczeń zawarte w Ustawie - Kodeks wykroczeń	2012		2011		2010		2009		2008	
	mandaty karne /kwota/	pouczenia	mandaty karne /kwota/	pouczenia	mandaty karne /kwota/	pouczenia	mandaty karne /kwota/	pouczenia	mandaty karne /kwota/	pouczenia
1. wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu										
	8 650 zł	3	6 450 zł	50	2 100zł	15	2 150 zł	31	2 300 zł	14
2. wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym										
	-	1	3 400 zł	-	57 12.190zł 10 wniosków	-	13 2.850zł 6 wniosków	-	9 wniosków do Sądu 1 przekazan o Policji	-
3. wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia										
	7 900 zł	66	19 2.000 zł	67	11 2.100 zł	46	8 1000 zł	43	1 przekazan o Policji	57
4. wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji										
	1541 205.580 zł	1312	965 110.560zł	1429	1837 230.930 zł 92 wnioski	1305	2001 257.300 zł	1708	1885 256.890 zł	835
5. wykroczenia przeciwko zdrowiu										
	-	29	5 600 zł	137	5 500 zł	147	1 100 zł	118	-	114
6. wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego										
	111 6.950 zł	235	164 10.650zł	339	166 9.550zł 1 wniosek	186	298 15.830zł	266	68 3.580zł	111
Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi										
	110 11.100zł	95	123 12.300zł	152	51 5.100zł 1 wniosek	73	68 6.850zł	68	26 2.600zł	50
Ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tyt.										
	48 3.300zł	263	28 2.100zł	53	-	-	-	-	-	-

UJAWNIONE WYKROCZENIA I POSTĘPOWANIA OGÓLEM

	2012	2011	2010	2009	2008
Ilość ujawnionych wykroczeń	4011	3700	4118	4745	3249
Udzielone pouczenia	2043	2287	1823	2258	1189
Ilość nałożonych mandatów karnych	1844	1323	2136	2395	1981
Łączna kwota nałożonych mandatów karnych	230.180 zł	139.960 zł	261.370 zł	284.630 zł	263.370 zł
Ilość wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego	122	90	159	92	76
Sporządzono odstępień od kierowania wniosku o ukaranie	14	51	-	-	-
Ilość wniosków przekazanych do prowadzenia Policji	2	5	17	9	3
Zawiadomienia do Prokuratury	2	3	2	3	-
Czynności procesowe zlecone przez inne Straże	83	29	-	-	-

Porównując powyższe zestawienia widoczne są tendencje nieznacznych różnic ilościowych, zarówno podejmowanych działań jak i ich wyników.

Wykorzystanie fotoradarów w latach 2008-2012 to łącznie: 218 dni, 222 punkty pomiarowe, 541 godzin. Ujawniono i zarejestrowano łącznie 5793 wykroczenia, zastosowano 4644 postępowania mandatowe na kwotę 688.050 złotych. Stanowiło to około 30% wszystkich ujawnionych przez strażników w tych latach wykroczeń.

Podobne tendencje w ilości notowanych zgłoszeń mieszkańców jako typowych, jednorazowych interwencji utrzymują się w analizowanych latach od 388 w 2008 do blisko 1000 w 2011 i 2012 roku. Zgłoszenia te uzupełniają inne kierowane bezpośrednio do patrolujących strażników, zgłoszenia osobiste, pisma, w tym z poczty elektronicznej. Zwrócić należy uwagę, że jeszcze w 2006 roku przy podobnych zasadach przyjmowania zgłoszeń było ich około 150 rocznie.

Odnosząc wyniki działań naszej Straży Miejskiej do porównywalnych danych innych straży województwa podlaskiego za 2012 rok i uśredniając je na jednego zatrudnionego strażnika widać, że przy średniej wojewódzkiej 197 ujawnionych wykroczeń, w naszej jednostce jest to 309; podobnie przy ilości nakładanych mandatów wskaźnik wojewódzki to 93 a łomżyński wyniósł 142. Podobnie jest z innymi wskaźnikami.

Z kompetcyjnego punktu widzenia i możliwości prawnych działania Straży Miejskiej należy przyjąć, że obecne zagrożenia w porządku i spokoju publicznym na terenie Łomży sprowadzają się do:

- 1) zagrożeń w ruchu drogowym dla wszystkich jego użytkowników polegających na:
 - a) niestosowaniu się kierujących do oznakowań
 - b) przechodzeniu przez jezdnię pieszych w miejscach nieoznakowanych
 - c) niefrasobliwości kierujących korzystających z postoju w miejscach do tego nieprzeznaczonych:

- zastawianiu przejazdu w ulicach jednokierunkowych
 - zatrzymywaniu i postoju na przejściach dla pieszych
 - zastawianiu miejsc parkingowych i wjazdów na osiedla
 - ograniczaniu widoczności i utrudnianiu manewrów innym
 - stwarzaniu realnego zagrożenia dla pieszych
 - uszkodzaniu pojazdów, chodników, zieleni, oznakowań itp.
- 2) zagrożeń powodowanych przez nietrzeźwych i pijących w miejscach publicznych, powodowanie zgorzenia, awanturowanie się, demoralizowanie nieletnich, stwarzanie zagrożeń dla samych pijących
 - 3) niszczenie i dewastacja mienia komunalnego w miejscach publicznych (parki, skwery, miejsca na osiedlach, place i budynki szkolne, obiekty rekreacyjno-sportowe) szczególnie wyłączone spod miejskiego monitoringu wizyjnego lub niezabezpieczone dotychczas
 - 4) wybryki chuligańskie nieletnich i młodocianych, agresja w grupach rówieśniczych, narażenie na uzależnienia, bójki i pobicia oraz przestępstwa przeciwko mieniu z użyciem przemocy w miejscach gromadzenia się młodzieży, imprez sportowo – rozrywkowych i lokalach gastronomicznych w mieście
 - 5) powszedniejące w większości społeczności znieczulenie na bezdomność i patologie towarzyszące, wykluczenie społeczne, samotność i zaniedbanie do granicy praktycznego zagrożenia zdrowia i życia tej grupy mieszkańców
 - 6) nieodpowiedzialna opieka nad psami, prowadząca do powszechniejszej opinii zagrożenia ze strony wałęsających się bezpańskich, bądź bez właściwej opieki psów, brak respektu dla wymogów prawa w tym zakresie
 - 7) degradacji środowiska naturalnego, zanieczyszczenia powietrza, terenów i użytków odpadami, niestosowanie się do wymogów prawnych i przyjętych norm społecznych

Wszystkie te obszary zagrożeń pozostają i nadal pozostawać będą w zainteresowaniu Straży Miejskiej z właściwą reakcją przy ich ujawnianiu.

NADZÓR I KONTROLA

Jednostki organizacyjne straży od 2010 roku nadzorowane są równolegle przez organ wykonawczy i samorząd gminy oraz Wojewodę i służby mu podległe. Kontrole przeprowadzone w ostatnich latach, zarówno zewnętrzne jak i wewnętrzne nie ujawniły i nie wykazały nieprawidłowości nakazujących podejmowanie działań naprawczych.

Straż składa pisemne sprawozdania z rocznej działalności, zarówno Prezydentowi Miasta jak i Radzie Miasta a od 2007 roku publikuje je również na stronie internetowej łomżyńskiego urzędu. Rozpatrywane są wszystkie interpelacje, wnioski i zapytania Radnych a odpowiedzi i wyjaśnienia stanowią załączniki do protokołów posiedzeń samorządu. *"Sprawozdanie z działalności Straży Miejskiej Łomży i ocena stanu porządku i spokoju publicznego w mieście"* za rok ubiegły były już przedmiotem pracy Komisji Bezpieczeństwa i Porządku oraz dyskutowane podczas XXXIV Sesji Rady Miejskiej Łomży w dniu 27 lutego 2012 r. i w efekcie przyjęte przez całą Radę.

W latach 2007 – 2012 nie było żadnych naruszeń dyscypliny służbowej pracowników straży. Stosowany jest ustalony system ocen i opinii służbowych, według określonych kryteriów, będących także elementem systemu motywacyjnego, pozwalającego na wyróżnianie pracowników i umożliwiającego awans na kolejne stanowiska służbowe. W tym samym okresie odnotowano dwa przypadki skarg na

działania strażników. Postępowania przeprowadzone w tych sprawach w oparciu o przepisy kodeksu postępowania administracyjnego nie wykazały, aby zgłaszane zastrzeżenia miały podstawy zasadności. W żadnym z tych przypadków skarżący nie składał odwołań.

Bieżące funkcjonowanie straży w każdym zakresie podlega stałemu nadzorowi instancyjnemu. Dotychczas nie było zastrzeżeń co do terminowości, dyscypliny pracy, przestrzegania przepisów i procedur, sposobu obsługi interesantów czy innych standardów obowiązujących w całym Urzędzie.

Nadzór wewnętrzny opiera się o ustalone i stosowane kontrole instruktażowe, uczestniczące, odprawy do służby, oceny bieżące i okresowe indywidualnych wyników i stały system rozliczania realizacji stawianych zadań.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Potrzeby tworzenia i funkcjonowania straży, ich liczebność i wyposażenie warunkują najczęściej względy:

- **finansowe** tkwiące w możliwościach poszczególnych miast i gmin, przewidywane dochody i inne korzyści z działalności tych formacji;
- **strategiczne** określające się w możliwościach elastycznego i pełnego wpływania na strukturę, stan ilościowy i wyposażenie, a więc i koszty funkcjonowania, określanie zadań i możliwość egzekwowania ich realizacji, podporządkowanie bezpośredniej zwierzchności samorządu i właściwe dotowanie, możliwość sprawdzenia ponoszonych nakładów na bezpieczeństwo, bez ryzyka dotowania działań pozostających poza sferą realnej kontroli, usytuowanie działalności na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców w strategiach i planach działań samorządu z realnymi prognozami na wykonanie planowanych przedsięwzięć;
- **społeczne** wynikające z ocen stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w rejonie, założeń co do stanowienia prawa miejscowego podlegającego skutecznemu egzekwowaniu przez jednostki własne samorządu, stopień demoralizacji i patologii płynący z czynników społecznych (bezrobocie, wykluczenie społeczne, tendencje z przeszłości, istniejąca infrastruktura itp.), oceny wpływu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców na rozwój miasta, plany inwestycyjne i kierunki rozwoju, klientów zewnętrznych i potrzeby stwarzania warunków do ich napływu.

Wbrew obiegowym opiniom zadania i możliwości ich realizacji przez strażników i policjantów tylko w niewielkim zakresie pozostają zbieżne. W żaden sposób nie można ich porównywać nawet w obszarach wspólnych, takich jak część wykroczeń będących także w zakresie uprawnień do rozstrzygania przez strażników. Istotnym jest współdziałanie, uzupełnianie bądź zastępowanie działań policyjnych w zakresie poprzedzonym ustaleniami eliminującymi możliwe dublowanie bądź powielanie podejmowanych czynności. Takie rozwiązania stosowane są w Łomży.

Dotychczas dostatecznymi przesłankami uzasadniającymi funkcjonowanie Straży Miejskiej Łomży jest:

- rosnące zapotrzebowanie społeczne na usługi oferowane ustawowo i w ramach aktywności własnej
- dotychczasowa działalność w strukturze Urzędu Miasta i jednostek organizacyjnych podległych samorządowi miejskiemu ze stałymi zadaniami jednostki wykonawczej, usługodawczej, dyspozycyjnej z potencjałem dalszych możliwych usług
- oczekiwania społeczne kierowane pod adresem samorządu a nie jedynie państwa w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego, zmiana w zakresie oczekiwanych sposobów rozwiązywania problemów bezpieczeństwa gdzie istotnymi stają się dotychczas niezauważalne problemy dnia codziennego, często nie odbierane instytucjonalnie jako związane z bezpieczeństwem publicznym a znajdujące się w sferze możliwości skutecznego działania strażników
- możliwości bieżącego wpływu samorządu na działalność Straży Miejskiej, określanie zadań, dochodzenie do sposobów na ich realizację, większa mobilność organizacyjna w odniesieniu do skostniałych struktur urzędów i instytucji państwowych, możliwe zmiany ilościowe w zależności od potrzeb lub wręcz możliwości finansowych samorządu w poszczególnych latach, płynne określanie liczby pracujących osób, okresowe zwiększanie lub zmniejszanie stanu kadrowego z założeniem pewnych potrzeb i problemów do rozwiązania oraz czasu niezbędnego na realizację tego typu zadań
- pełniejsze wykorzystanie angażowanych w bezpieczeństwo środków budżetu miasta (monitoring miejski, oświetlenie, oznakowanie, miejsca parkingowe, infrastruktura rekreacji i wypoczynku, transport i bezpieczeństwo na drogach) poprzez właściwy nadzór nad wykonywanymi inwestycjami i zwyczajnie szybkie, sprawne i skuteczne reagowanie na dostarczane informacje
- wieloletni zastój w dążeniach do zwiększenia liczby policjantów obsługujących miasto, brak perspektyw w tym zakresie na najbliższe lata
- właściwe ukierunkowanie działań straży przy jej potencjale kadrowo – technicznym daje gwarancje wpływów wymiernych środków budżetowych jako częściowej rekompensaty za skutki niewłaściwych działań osób łamiących prawo i naruszających określone prawem miejscowym warunki zachowań akceptowane społecznie.

W województwie podlaskim łomżyńska straż jest jednym z 12 istniejących oddziałów. Z miast i gmin naszego województwa straże funkcjonują w:

Białymstoku	151 etatów na ok. 30 tys. mieszkańców
Suwałkach	18 etatów na ok. 69 tys. mieszkańców
Augustowie	7 etatów na ok. 30 tys. mieszkańców
Sokółce	5 etatów na ok. 18 tys. mieszkańców
Wysokiem Mazowieckiem	5 etatów na ok. 9 tys. mieszkańców
Kolnie	4 etaty na ok. 10 tys. mieszkańców
Czarnej Białostockiej	3 etaty na ok. 9,5 tys. mieszkańców
Grajewie	2 etatyna ok. 22 tys. mieszkańców
Małym Płocku (Straż Gminna)	2 etaty
Grajewie (Straż Gminna)	1 etat

natomiast w całym kraju działa 575 oddziałów Straży Miejskich, Gminnych i międzygminnych zatrudniając blisko 11 300 osób /w 2008 roku było 519 oddziałów i 10 200 osób/.

Trwają prace przygotowujące dalsze ustawowe zmiany mające dostosować funkcjonowanie straży do nowych zadań i zmieniającej się rzeczywistości.

W obecnej sytuacji organizacyjnej Straży Miejskiej Łomży należy uznać za uzasadnione kontynuowanie działań określonych jako priorytety stałe w perspektywie kolejnych lat oraz zadania na rok bieżący przyjęte wnioskami z oceny 2012 roku z większym uwzględnieniem:

- maksymalnego wykorzystania potencjału patroli pieszych i możliwości zwiększenia obecności strażników w dni świąteczne i wolne od pracy łącząc służby z policjantami
- aktywności w działaniach edukacyjno – wychowawczych, propagujących akceptowane i oczekiwane w społeczności lokalnej wzorce zachowań z poszanowaniem prawa w przestrzeni publicznej
- wykorzystania wszelkich dostępnych możliwości poprawiających komunikację z mieszkańcami miasta, przepływ informacji ułatwiających wzajemne relacje i eliminujących ewentualne niewłaściwe interpretacje działań, zdarzeń i oczekiwań
- ochrony osób słabszych przed działaniami innych, wykorzystujących często przewagę wieku, sprawności w obecnych realiach.

KOMENDANT
STRAŻY MIEJSKIEJ ŁOMŻY
mgr Bogdan Kulkowski

